

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 14. Erat eiiciens. Insistebat Christus ejectioni dæmonis ex anima, qui cum ipsis muscis sit importunior, vocatur Beelzebub.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

diabolus in homine residet turbatus à nemine, sed omnia parent ad nutum, nullus pròdit ini-
micos: vi quid cōmōueretur? Apud Arabes, q̄is
quod infideles in pace sunt omnia , quæ possident,
corpus, anima, sensus, potentia, cū: & cuncta dia-
bolo obedunt, in nullo refragantur nullū, offendit
iniūcūn, nec iniūciū vētigium, nō cruce, non
Euc̄agia, non c̄mūrātōnes, non Sancto-
rum reliquias, dñm̄m̄ quietus : unde in pluribus
corūq̄orū integrum perfectumque dia-
bolus habet dominū , quasi in proprio demoratur
palacio, facti sunt vīle luxuriantur a c̄spic-
iūnam fuisse, nihil ei provocat nascam, deterret
nihil. Hinc apud illos tot vīge n̄ p̄stigia, tot
pythones, & legae, tot cum diabolo contractus
se fandūfūm̄. Apud Ch̄ristianos autem si singulis
diebus conclamat ad arma, corā cruce, Evange-
liis, quorum fistula veritatis, sicut Catholicis con-
fessio, item & peccatorum, quotidiana cōcōnōnes,
p̄nis, quanto longius abest, ab anima possessio-
ne, tanto patet cū corpus vexare seuerius. Exem-
plū ubi sit lob, Stagyrius, aliquę plures, quoru-
supra meminimus. Sit iugur *conclūsio*: hoc est
principale dñmonis studiu m̄ animas sibi pos-
siderat. Nihilominus aliquando permittit D̄s,
vt conflet, quomodo possidat animas & quid in
illis operetur, vt corporis inuidat, & spectemus
quid in illo操eretur, q̄am feretur illud exer-
ciet, euerat, collingat, collidat, &c. Seuata quo-
que eadem proportione, perpende Ch̄risti hoc
esse intentum principale, diabolica animas libe-
rare potestate, quas per peccatum Dominus o-
cupat : vt autem nobis sit perspicuum quid in
animatum operetur liberatione, sapientia agit, ut
liberatione corporum, quæ diabolus antipuerat,
ille exterminat, quo probet se animatum
esse liberatorem, ex eo quod se corporum lice-
clatius ostendat esse liberatorem.

§. 14. Erat ejicens. Insistebat Christus executioni demonis ex anima, qui cum ipsis muscis sit importunior, vocatur Beelzebub.

Hinc ratione scilicet docet D. Th. cur maxi- 36
mē fuerit conscientia & opportunitas, ut p. q. 9. 44.
Christus prae carnis inseparabilibus scilicet ^{a 2. ad 4.}
intercederet & frequentius datur onus de corporibus
cognitionis. In hibus confirmatione iactat, one adduc-
dit, quam ad amissum expendi. D. Aug. differens
de Christi miraculis. Si pone, ex necessitate re-
queri quod Christus miracula pataret, ut illi ad
fidei viam patefaceret, quam de Iesu praedi-
cabat, & quam nobis de illo habere conuenient.
Quis autem est fidei nostrae primarius articulus?
Quod Dei filius in mundi veteri, redemptor, I.
vinculator saluator, & restitutor a mortuis. Non in-
Quomodo hoc cognoscimus, nos qui res cognoscimus, non invenimus. In diabolis
iustificamus, oculorum in misericordia corporis sex primi
operibus, quia fecit in corporatu nostro. In diabolis
eu finem trahit vitam corpori, non utos reficiat, corporis
transiit, oculos exco, gressum clausit, membra debus sed
florula seu luxuria restituens. Et Haec sine queritur anima-
D. Aug. artificis magi esse ponderis? Nisi haec luis ex-
principalibus ab eo in ea videatur. Nequaquam, pelle-
nare eius omnia secundum lunt & palea, quae car-
ne taguntur, quae circa corpus sunt, sic enim Deus
Iacob precipuit aliis, inclamat: Clama, Omnes ca- *Isaia. 40.*
ro sancti. Et omnis gloria eius, quasi flos agri. Exi- 6.
ghum quid est saeva corporalis, quā David au- *Psa. 103. 13.*
nati concinuit: Vana fuit dominus tuus debilis, &
languens, ut ad minimū solis radium dissipetur.
C. 1. 10.

Salus quæ redditæ est homini, quanti temporis
fuit? Vtius oculorum infirmus est qui puluis
afflatus obnubilatur. Ipia vita quid est, quare
D. August.?

Audi D. Iacobum Apostolum, quam hoc ubi
Iac. 4.15. exponat evidenter: *Quæ est enim vita vestra?*
vapor est ad modicum parvus, & deinceps extir-
minabitur. Hoc concessio, quid cogitas (petit D.,
D. Augus.) esse mortuum ad vitam renovari?

Ser. 4.2. & quia prius facilitate sit dissipans: *Quod ergo*
44. de *illius homini corpori reddiri, et famam, reddita*
verbis. Do- *est nonnulla diuina vaporis. Eodem pede pro-*
muni. Tert. *ceduntur, de corporis oculis, illos ne velut in*
20.

Ser. 12 de *homine præcipuum existimare, quod latius ex-*
verbis *plicat ex historia Tobiae. Sit igitur hoc cer-*
Dominii.

tim, Christi hanc intentionem non suisse pri-
cipalem salutem, vitam, bonumque corporum
nostrorum dispositionem clargiri: nimis eti-
am eius vilesceret intentio. Cum autem illa
pæcipua non esset, non eam omibus tribuit
suis ipse miraculis, sed tantum quibusdam, id
que premente necessitate, ut quatenus ea in cor-
poribus operando, ad animarum medendum
languoribus, se veniale declararet: vt autem hoc
erat reliquis principalius dæmonem, per pecca-
tum animas posidere, frequentissime hoc Christi
fiere miracula, dæmones corporibus efflu-
pare, idque in totius populi Synagoga, vt per hoc
nobis explicare hanc sui aduentus esse ratio-
nem, vt diabolus pariter expellet animabus,
quodque suum hoc esset & officium & exerci-
tum. Hoc inuit D. Lucas, (vt notat D. Thom.),
Ser. 2. hu- *dum ait: Erat Iesus ejus etiam dæmonum. Verbum*
ius De- *hoc (erat) quod præteritum imperfectum, non*
minice. *dum perfectum, actionem significat continuua-*
Ioan. 1.1. *tam, quam ille faciat, fecerat, & erat facturus;*
Significatus ejusmodi frequentia.

G 37 Expendunt SS. Patres, quid aliis in The-
ologis terminis, cuius semper facile princeps D. Ioan-
Hoc cuius nos, mysticum, expolens incarnationis filij Dei,
erat con- *codem, vt si fuerit verbo: (Erat) jvi cōfūn-*
D. AMBR. *de siderate quater posuerit verbum (Erat), jvi cōfūn-*
fide ad *dai hereticos, qui docebat, & docluri erat, quid*
Gratian. *aliquo tempore, filius Dei non fuerit, eius ne-*
c. Tert. *gantes extermitatem: Erat, inquit erat, erat, erat.*
Eccce quater, erat, et invenit impiu hereticus, quod

hoc non erat? Imò D. Ambros, notans illud Eu-
*gelistar: Quod erat in principio, ait, indefini-
cēdatur, quod quicquid excoegeraverit, erat filius. Et*

optimè D. Cyrill. Erat per se, indeterminata prole. D. Cen-
tum, nullus unquam terminis circumfrigidetur. Na-

tes igitur quid dicat Euang. Erat Iesus ejus de- monum. d. Numquam delictum Christus à mo-

uendo bellum diabolo, semper eum eviciba. Hoc secum detulit munus, illa descendit intentione, & à primò putissimæ intra virginalia vi-

cera conceptionis momento rite dum in cruce spiritum exhalareret huic operi semper adla-

bosauit, de quo vates Ifaia: Ecce opus illius cori illi. Mox vt in mundum per humana genera-

tions lineam carnem induitus venit, Partem al-

loquitur: Tunc dixi ecce venio. Quasi in studio p̄fici-

se effrenus pugnaturus, devictus riteque diabo-

lum, exinde de mundo, & tunc humano gene-

re, quid sibi occupat expullitur. Ad hoc natus

est, huic tunc vita decusa, vires intedit, huic sua

direxit opera, que vivens officiat, & per eas

quas moriens patiebatur. Huins veridicūm se-

numbrat, illud Christo frequentissimum mi-

sculum in omnium hominum oculis, hunc re-

taqum oppugnare: Erat Iesus eiicens dæmoni. Hoc illi quotidianum erat exercitium, si quo-

que tuum anima tua expellere dæmonem inci-

santer. Miles qui prædictis præcessit, contumis

hostibus adeo furiosus, vt numquam ab impug-

nando desistat, numquam extinguit armam, & de-

mihi aduertere sollicitum, totis aggrederi viribus, teneret perpetuas agere vigilias, quo re-

stistat inimicus: & non quid semel cas fugam ca-

pusse compulset, id est steret somnolentum: scipio

falleris, si credas diabolum uno commissio pre- mō i-

liō fatigari, semper enim infidias struit, semper puz-

animam lacerat: & semel repulsa, iterum, & re-

rum, imo millies reverteri, tantoque semper re-

totamque sobolem eadem sepelit ruina; hoc quoque deleso, non absicit autum, sed laguna mulieris, eiusque consumatis instuctus reparat certamen; cumque nec his cederet Iob in arena vitor: viri sociat sibi armataque familiares, qui linguis suis, et acutissimis lanceis cordis vilcera lancinarentur. Hoc autem est obitus arcis consolatus stare, ut Dominus ad Iob. *Offa eius quasi fistula*

arri, testatoris enim peruerseque, quibus te opugnat, suggestiones, quibus velut obibus, suas alligat vires, et imitantur, quae ut nec flectuntur, ita nec bello fatigantur.

Hinc rationem capies, cur Iudaici diabolus resisteat, et ex Euangelio patet Beelzebub. Erat Beelzebub, et adiungunt D. Hieron. & D. Thom. p[ro]p[ter]e[re] & capite idolum Accaronitarum & Philistinorum, et, tum, ut Regum hystoriarum legenti patet, illoque nomine palam colebatur, quod significat: *Dens Muscarum*, vel Deus habens muscas, vel Deus musca. En quali nomine insinuat. Deum vocant muscarum: quia ad copiosissimum sacrificiorum sanguinem, quae demoni litabantur, copiosissimus muscarum numerus aduolabatur, quibus altae & ipsius idolum fodere replebatur, haec quoque ita delectabatur ferditate diabolus, ut ab illa sic se vocari sibi gratularetur. Idecirco Iudaei, teste D. Hier., hoc nomen diabolo imponerant, Beelzebub: quia rebus scotidis, et male ostentibus rebolis distractatur, & stuporem inducit vehementissimum. Sed considerate quam putridis, inimicis, & scotribus diabolus volentes honorari, ab illis, qui se ut Deum adorabant. Merito vocatur a Deo hoc aliique Scriptura locis *Spiritus immundus*: quod communis nomine ab Euangelio decoratur, et a Zachari: quia cœcis Gentilibus praetipiebat, qui pro Deo diabolum colebant, sibi facta facerent ceremonias horrendas, & immundis de quibus D. Angu. & ibidem Vitez agens de Deo Propterea honorabant: *Deum secundum d[omi]n[u]m*: congruentius, inquit, illum vocarent *Deum ferdatis*: Erant enim adeo execranda, quæ Præfests siebant, ut illi ipsi qui presentes aderant, pudore confundentes.

Quinimum ad nostra usque tempora, constat, ex Indicis historiis, que hac tempestate noscuntur innentes, quam absurdis, immundis, horribilis rebus misceri sibi dicata sacrificia diabolus imperaret. Sicut enim modo Domini præceptum est, ut qui eius domum id est Ecclesiæ per baptismum ingrediuntur, ut & Sacerdotes, & Episcopi sui ministri, innungantur, nec non & concrecentur Deo sancto, expreflo de purissimis, mundissimis & salutiferis olivis, & odoribus. *Bitteron. Baptiz. de Lanuza Tom. II.*

tissimo pariter balsamo; sin illiter & diabolus, Dei simia, præceperat ut qui se eius dicabat cultui, sacerdotes inferiores & superiores vnguentur oleo de foedissimis, immundi, maximeque venenosis serpentibus eliquato, bufonibus, draconibus, araneis, centipedibus, millenis muscis: quibus fuse Acosta qui regiones illas perlustravit.

Quæ non audimus, non intelligimus in ipsis processibus, quos intendit S. Officium alijque iudices magis & maleficiis quæ, inquam ab illis immundus ille reposat spiritus, ut illos in cultum suum fuscipit conseruatiq[ue] præstigiatores? Auditu horrendi sunt, & quæ ut ipsa patitur imaginatio, tunc illis offert sub figura capri spurcium, &c. adorandum. Hinc dñe, quas ille sit, quæ illius sunt qualimes, qui fecerunt multitudine muscarum aduolantum se coli possesse gloriosatus, in terram ut Deus muscularum vocari dignaretur, qui non nisi inter spurias forde que vixit, illasq[ue] in servis suis videri præcipiat. Deinde & Deus musca vocabatur. (inquit D. Hier.) hoc enim significat Beelzebub, quod od Sepuerginga interpretes expellerunt, qui ubi Hebrews habet *Beelzebub*, legunt ex Graeco *Deus musca*. n[on]c enim modò congruit hoc nomen diabolus. P[ro]simor quia ferdatus est: *Musca autem dicitur proper immunditiam*, & omnia inquinat quoquaque duolat sicut musca, de qua sic Scripturus S. Musca morientes perdunt suavitatem un. 10. 10. gueni. Si lancem habetas conditum oppletam, catarque musca in illam, pariet tibi muscularum. Cum ergo sit anima tua vas pretiosum, & Dei palato cibus gratissimus, si per culpam in illam incedat diabolus, inficit omnia.

Secundò proprium scribitur musca, esse impudentiam, quæ mordere, & pungere numquam desistat, vulsum sole venustiore imperit, & oculos vino pulchritores molestat, & vix ea hac expuleris, quin illac denudo remanet: quod si musculari abegens, quam primam, contines manus, adest illic, & ferit acutius vbi te vulneris dolor exerciat. Tale agnosce diabolus, qui numquam oppingente ceflat, semel bis, tertio, edit preterit, ut videat quadam animi passione laborantem. Si hoc igitur perpetuum sit eius studiu[m], circa propensionem, si numquam anima cesseret opugnare aut arma depona, numquā tibi intermittendū quin semper & accidētē repellas: & pungentem cicias gratia musculario. Ne quæ sozqua peccata confessus es & iā à te repulsum esse longius arbitraris, tua cesseret diligentia, feruorque te pescari vix enim à pedibus confessarij

In hisfor. Indorum

I. J. ca. 16.

Eccles. ca. 2

un. 10. 10.

littere.

littere.

impetu pulsabit actiori, ut illi concedas ingresum, &c. Numquam à te tentando quis fecit, semper in animam tuam introitum meditatur, proinde numquam ab illo repellendo quiescas, semper eiusias semper accedentem, ut de te illud Christi verisificetur: *Erat eicens demum.*

S. 15. Erat mutum. Excet at diabolus, quo perdidit Dauidem, & senioribus nocuit Ezechielis.

¶ 40 **Q** Vnde graphicè describit noster hic Evangelista diabolum, cuiusque in hoc homine officium: mox enim ut intravit omnia luxat, perdit, usque exierit limitibus: *Eras Iesus ericens, demonium & illud erat murum.* D. Matth. addit. & cœcum. D. Marcus dicit lurdum & murum, nomen autem à D. Luca postū in originali Graeco utrumque significat sursum. **L. 4. cont.** & mutum καθόδε. Ita Tertullianus & D. Chrysostomo, quos sequuntur Theophylactus & Euthymius. **In ea. 12.** minus. Vides qualiter illum habeat, prout Christus in nostram exponit vtilitatem. Sicut arcus prefectus, ut pacificus requiescat, & qui quietem perturbet nullus sit, omnes occidunt ingressus, potes ut alium suspendit veritatis quibus possit illum inimicus oppugnare, castroque exureti his sedulo peractis, in pace credit omnia: *Cum foris armatus custodii atrium suum, in pace sunt omnia, quia possedit.* Si multiplici vallo munitus quiescebat tutus in hoc homine diabolus omnibus sublati pontibus, & sensuum, quibus in animam patet introitus, viis aggeribus oculis. Hoc primum agit animam ingredicis, ut ibidem quiescat secundum, nec sit qui praefatum interpellat, aures, oculos, linguam comprehendit; hos pensiles suspendit pontes, ut ne per oculos, per aures, per linguam vnum adferatur remedium. Hac explicitum.

I. Tribus vijs op-
pugnat dia-
bolus.
3. Intelle-
¶ 4.

Tribus vijs, velut tribus portis, seu pontibus bello quis potest infestare dæmonem, forte ame posse lorem. Primo: mens oculis, id est con sideratione status lamentabilis, quod tristis premitur anima, & damnorū quibus modo afficitur, & multo grauiorū, quibus in futuro timetur crucianda: quanto sit quae perduntur, & quam vilia lucra: turbis bonis spoliatur, quibus matris obrivatur. Quod præceterius anima corroborat, & actioribus diaboli una fraudibus, tum viribus reddit invincibile intellegum esse dicimus: quo cognoscit, considerat, &

conspicit quis sit Deus, quam bonus, quam dignus qui ab omnibus diligatur, cui seruant omnes propter se, propter præmium, quod servitibus sibi seruavit amplissimum: propter crucifixus pariter, quibus aeterni punit legis sua transgredores. Quid pro nobis, noster que egerit salvator salutem, quam sollicito nos querient aberrantes, quam liberaliter pro nostra via sua profuderit, sanguinem suum, animam suam, seipsum, & quidquid habebat. Qui haec illuminatis, purgatiisque considerauerit oculis, fieri potest ut illi non seruaret? Ille ne se tradet Sarane hoīi infinitissimo, qui nihil nisi suam intendit, siq[ue] damnationem? Qui atento mentis oculo vire perpendit vanitatem, nullam rerum mundi considerat, subsistentiam, laboris, deliciarumque carnis breuitatem, gloriarum, pecuniarumque eternitatem, amens sit si locum cedar diabolo, si blanditiis allentiat, si non cuncta eius dissipet maceramenta.

Dintius inhaeret D. Gregor, & quod Spiritus II. S. bellissime commendat in Dauid & dñi cum Dñi III. commemorat electum in Regem, & ducem p[ro] ab eo p[ro]pulo Israhel, ut autem in arenam desceret ad b[ea]titudinem Goliat, emmoneget illam Philistinorum. **I. 1. 2.** sciem superaturus sic eum comendat: *Erat in aliud autem ad legerem rufus, & pulcher aspertu, decoratus facie, legunt aliij pulcher oculi, & bonus visu. Patet mihi Dominus, qui ad rem nosse Damdem adolescentem pulchrum oculis, vlnq[ue] acer- rimum, quo massani gigas ear, eam protervezat, illanque superat, & arroganter aduersariū multitudinem in fugam agat ignoratio am- Numquid in eo laudare ut convenientius, adoles- centem fuisse, viribus membrisque ad certamen compotis, brachis tenuosis, manib[us] fortulis, qui huc v[er]aque nec viris, nec leonibus esse- rat insuperabilis? Nū oculis, ut visu potius quā manibus, quā brachis bellum tractandum Non tantum intendit Deus de præcio loqui cū Philistinis corporali, quartum de certamine cum diabolo spiritali. Nū ignoras (quærit D. Greg.) pellucidos, acreque oculos, claram distin- tamque notare meditationem, & mentis oculum quod Dei perpendit mirabilia, eius beatitudinem, opera misericordia, præsentem calamitatem, gloriam penitentie luctus peccatorum: *Quid D. C. est pulcher aspectu, nisi interna contemplacione intulit confitimus?* Quasi erāt pulchrum aspectum habet, qui decore visionis radiat in interna contemplatione. Animam mihi propone, quae lynxes oculis Dei contemplatus celitudoinem, ac interna contemplatione eius mediatur pulchritudinem, bo-*